

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Педагогічний факультет

Кафедра педагогіки та освітнього менеджменту імені Богдана Ступарика

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Моделювання освітніх процесів і систем

Рівень вищої освіти – третій (освітньо-науковий)

Освітня програма Освітні, педагогічні науки

Спеціальність 011 Освітні, педагогічні науки

Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри
педагогіки та освітнього менеджменту
імені Богдана Ступарика
Протокол № 1 від “28” серпня 2020 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Опис дисципліни
3. Структура курсу
4. Система оцінювання курсу
5. Ресурсне забезпечення
6. Контактна інформація
7. Політика навчальної дисципліни

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Моделювання освітніх процесів і систем
Освітня програма	Освітні, педагогічні науки
Спеціальність	011 Освітні, педагогічні науки
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Рівень вищої освіти	третій (освітньо-науковий)
Статус дисципліни	нормативна
Курс/семестр	I курс, II семестр
Розподіл за видами занять та годинами навчання	Лекції – 20 год. Семінарські заняття – 10 год. Самостійна робота – 60 год
Мова викладання	українська
2. Опис дисципліни	
Мета та цілі курсу	
<p>Мета: формування здатності до розроблення та аналізу моделі освітньої та професійної підготовки фахівця.</p> <p>Цілі:</p> <ul style="list-style-type: none"> • формування системи теоретичних знань та практичних умінь, необхідних для виконання функціональних обов'язків викладача вищої школи; • формування системи теоретичних знань та практичних умінь, необхідних для побудови навчального процесу з урахуванням специфіки освітньої та професійної підготовки майбутніх фахівців; • оволодіння навичками формування комплексних циклових завдань; • формування системи теоретичних знань та практичних умінь, необхідних для побудови моделі освітньої та практичної підготовки фахівця; • формування основ педагогічного мислення, здатності осмислювати і аналізувати педагогічну дійсність; • формування вміння розробляти структурно-логічну схему підготовки фахівця. • формування відповідального, творчого ставлення до педагогічної діяльності. 	
Компетентності	
<p>Інтегральна компетентність - здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі освіти у процесі професійної та дослідницької діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та професійної практики.</p> <p>Загальні компетентності (ЗК):</p> <p>ЗК 1. Здатність до оволодіння загальнонауковими компетентностями.</p> <p>ЗК 2. Здатність до розуміння предметної області, професійної діяльності зі спеціальності, генерування нових ідей при розв'язанні дослідницьких завдань.</p> <p>ЗК 4. Здатність планувати і здійснювати дослідницьку й інноваційну діяльність, ставити та вирішувати науково-дослідницькі проблеми.</p> <p>ЗК 7. Здатність використовувати сучасні інформаційні технології у науковій діяльності, виявляти власну світоглядну позицію до отриманої інформації.</p> <p>ЗК 8. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у ЗВО, наукових структурах.</p> <p>Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК):</p> <p>СК 1 Здатність володіти педагогічною майстерністю, професійними вміннями до поглиблення наукових знань фахівців галузі загальної педагогіки, історії педагогіки.</p> <p>СК 4 Здатність здійснювати теоретичний, методологічний і емпіричний аналіз проблем</p>	

психолого-педагогічних наук, оцінювати та забезпечувати якість наукових досліджень.
 СК 6. Здатність апробувати, презентувати, впроваджувати та екстраполювати результати наукових досліджень у педагогічну практику.
 СК 9 Здатність моделювати, здійснювати й оцінювати якість освітньої діяльності у закладі вищої освіти.

Програмні результати

ПРН.1. Здатність забезпечити концептуальні та методологічні знання в галузі загальної педагогіки, історії педагогіки та на дотичних міждисциплінарних напрямках, володіти спеціалізованими вміннями/навичками, необхідними для розв'язання значущих проблем у сфері професійної діяльності.

ПРН 5. Уміти започатковувати, планувати, реалізовувати і коригувати послідовний процес наукового дослідження, демонструвати дослідницькі навички у галузі загальної педагогіки та історії педагогіки.

ПРН 7. Здатність розв'язувати комплексні проблеми у галузі освітніх, педагогічних наук та дотичних міждисциплінарних напрямів за допомогою сучасних інструментів і технологій пошуку, спеціалізованих баз даних та інформаційних систем.

ПРН 8. Прагнути до безперервного саморозвитку та самовдосконалення; кваліфіковано відображати результати досліджень у наукових публікаціях; володіти здатністю до презентації наукового доробку у галузі загальної педагогіки та історії педагогіки.

3. Організація навчання курсу

Обсяг курсу 90 год.

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	20
семінарські заняття / практичні / лабораторні	10
самостійна робота	60

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
II	Освітні, педагогічні науки	I	Нормативна

Тематика курсу

Тема, план	Лекції	Семінарські заняття	Самостійна робота
Тема 1. Моделювання як метод системного дослідження та проєктування освітнього простору у ЗВО/ Поняття «моделі» та «моделювання» у педагогіці вищої школи. Типи моделей. Моделювання як метод дослідження об'єктів. Моделі та способи їх зображення. Метод моделювання в педагогічних системах.	2	2	6
Тема 2. Моделювання професійно-педагогічної підготовки майбутнього викладача. Методичні засади навчальної дисципліни «Моделювання освітніх процесів і систем»	2		6

для магістрів спеціальності «Освітні, педагогічні науки».			
Тема 3. Компетентнісний підхід до моделювання професійної підготовки фахівців. Поняття «компетентність» і «компетенція». Суть педагогічної компетентності. Принципи формування педагогічної компетентності. Модель педагогічної компетентності.	2	2	8
Тема 4. Моделювання педагогічної діяльності у ЗВО Моделювання лекційних курсів. Вибір видів та форм занять у процесі моделювання педагогічної діяльності. Моделювання семінарських і практичних занять. Моделювання самостійної роботи. Моделювання різних видів контролю.	4	2	8
Тема 5. Інтерактивне навчання як практична основа моделювання у навчальному процесі ЗВО. Сутність інтерактивного навчання та його втілення у навчальному діалозі. Дискусії, диспути та «мозкові атаки» як поширені простіші форми інтерактивного навчання на основі навчального діалогу. Навчання у співробітництві як організаційна основа інтерактивних підходів і технологій. Гуманізм взаємовідносин у системі «викладач – студент» і колективні творчі справи в процесі реалізації інтерактивного навчання.	2		8
Тема 6. Кейс-метод і студентські презентації як засоби моделювання професійної діяльності майбутніх випускників у навчальному процесі вищої школи. Кейс-метод. Студентські презентації.	2	2	6
Тема 7. Рольові та ділові ігри як засоби моделювання професійної діяльності майбутніх випускників у навчальному процесі вищої школи. Рольові ігри. Ділові ігри.	2		6
Тема 8. Проектна робота як засіб моделювання професійної діяльності майбутніх випускників у навчальному процесі вищої школи. Навчальні проекти і проектна методика. Головні вимоги до навчальних проектів, їх типологія та класифікація. Телекомунікаційні проекти.	2	2	6

Тема 9. Моделювання управлінської діяльності у ЗВО Поняття управлінських моделей та їх види. Алгоритм створення педагогічної моделі. Групи управлінських ситуацій і вибір засобів моделювання педагогічної діяльності. Технологія складання графів в управлінській діяльності.	2		6
--	---	--	---

4. Система оцінювання курсу

Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Лекція	0
Семінарські заняття	15
Самостійна робота	15
Індивідуальна чи творче завдання	20
Залік/Екзамен	50
Максимальна кількість балів	100

5. Рекомендована література

Основна

1. Волкова Н.П., Тарнопольський О.Б. Моделювання професійної діяльності у викладанні навчальних дисциплін у вишах: монографія / за заг. та наук. ред. О.Б. Тарнопольського. Дніпропетровськ: Дніпропетровський університет імені Альфреда Нобеля, 2013. 228 с.
2. Моделювання професійної підготовки фахівців в умовах євроінтеграційних процесів. Монографія / За ред. С. С. Вітвицької. Житомир: Вид. О.О. Євенок, 2019. 304 с.
3. Столяренко О. В. Моделювання педагогічної діяльності у підготовці фахівця: навчально-методичний посібник. Вінниця: ТОВ «Нілан-ЛТД», 2015. 196 с.
4. Хриков Є.М. Управління навчальним закладом: навч. посіб. Київ: Знання, 2006. 365с.
5. Якса Н. В. Основи педагогічних знань: навч. посіб. Київ: Знання, 2007. 358 с.

Додаткова

6. Алексюк А. Педагогіка вищої освіти України. Історія. Теорія: Підручник. К.: Либідь, 1998. 560 с.
7. Банк інноваційних педагогічних технологій / Автор-упорядник Л. В. Галіцина. К. : Шкільний світ, 2012. 104 с.
8. Болубаш Я. Організація навчального процесу у вищих навчальних закладах освіти. Навчальний посібник для слухачів закладів підвищення кваліфікації системи вищої освіти. К.: ВВП«Компас», 1997. 234 с.
9. Внутрішній контроль : робоча книга керівника школи / упоряд. Н. Мурашко, А. Панченко. К. : Редакції газет з управління освітою, 2013. 120 с.
10. Внутрішньошкільний контроль та аудит / упоряд.: Наталія Мурашко, Алла Панченко. К. : Редакції газет з управління освітою, 2013. 128с.
11. Гнезділова К. Касярум С. Моделі та моделювання у професійній діяльності викладача вищої школи: навч. посібник. Черкаси: видавець Чабаненко Ю.А., 2011. 124 с.
12. Гузєєв В. До побудови формалізованої теорії освітньої технології: цільові групи і цільові установки. *Шкільні технології*. 2002. № 2. С.3 – 10.
13. Гура О. Педагогіка вищої школи: вступ до спеціальності: навчальний посібник. К.: Центр навчальної літератури. 2005. 224 с.
14. Козловський Ю. М. Моделювання наукової діяльності вищого навчального закладу : теоретико-методологічний аспект. Львів : Сполом, 2012. 484 с.

15. Корнещук В. Моделювання в системі підготовки професійно надійного спеціаліста: теоретичний аспект. *Гуманітарний вісник ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди»*: [науково-теоретичний збірник]. Переяслав-Хмельницький, 2008. Вип. 14. С. 14 – 16.
16. Кудіна В., Соловей М., Спіцин Є. Педагогіка вищої школи. К.: Ленвіт, 2007. 194с.
17. Лебідь О.В. Л Професійна культура керівника загальноосвітнього навчального закладу : Навчальний посібник. Донецьк: ЛАНДОНХХІ, 2011. 263 с.
18. Мазоха Д. Опанасенко Н. Педагогіка: Навчальний посібник. К.: Центр навчальної літератури, 2005. 232с.
19. Михеев В. Моделирование и методы теории измерений в педагогике. Изд. 3-е, стереотип. М.: КомКнига, 2006. 200 с.
20. Моделирование деятельности специалиста на основе комплексного исследования / Под ред. Е.Э.Смирновой. – Ленинград: Изд-во Ленинградского университета, 1984. 177 с.
21. Науково-освітній потенціал нації: погляд у ХХІ століття/авт.кол.В.Литвин (кер.), В.Андрушенко, А.Гуржій та ін. К.: Навчальна книга, 2004. – Кн.1: Пріоритети інтелекту. 2004. 638 с.
22. Науково-освітній потенціал нації: погляд уХХІ століття / авт.кол.В.Литвин (кер.), В.Андрушенко, А.Гуржій та ін. – К.: Навчальна книга, 2004. – Кн.2: Освіта і наука: творчий потенціал державо і культуро творення. – 2004. – 672 с.
23. Оржеховська В. М., Федорченко Т. Є. Технології розбудови виховної системи загальноосвітнього навчального закладу : навчально-методичний посібник. Кіровоград: Імекс-ЛТД, 2014. 172 с.
24. Основи менеджменту: підручник для студентів вищих навчальних закладів / кол. авторів; за ред. А. А. Мазаракі. Харків: Фоліо, 2014. 846 с.
25. Педагогіка вищої школи: Навч.посіб./ З.Н.Курлянд, Р.І.Хмельюк, А.В. Семенова. К.: Знання, 2007. 495с.
26. Петрунько О.В. Молодь та інноваційні технології : перспективи і ризики взаємодії : навч.-метод. посіб. К. : Міленіум, 2013. 80 с.
27. Пономарев А. Модель спеціаліста як джерело вибору і обґрунтування змісту професійного освіти: Текст лекції. Харків: НТУ «ХПІ», 2005. 58 с.
28. Пономарьов О. Модель професійної діяльності фахівця: Харків: НТУ «ХПІ», 2006. 36 с.
29. Професійна педагогічна освіта: компетентнісний підхід: монографія / за ред. О. А. Дубасенюк. Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2011. 412 с.
30. Романовский А., Пономарев А. Содержание образования как педагогическая категория. Учеб.пособие. Харьков: НТУ«ХПІ», 2005. 68 с.
31. Романовський О. Підготовка майбутніх інженерів до управлінської діяльності: Монографія. Харків: Основа, 2001. – 312 с.
32. Семиченко В. Моделювання структури педагогічної діяльності. Ялта, 2000. 75 с.
33. Сенько Ю. Гуманітарні основи педагогічної освіти: Курс лекцій: Навч. посібник для студ. вищ. пед. навч. закладів. К.: Вища школа. 240 с.
34. Слепкань З. Наукові засади педагогічного процесу у вищій школі. К., 2000. 210 с.
35. Стинська В. Моделювання професійної діяльності майбутніх викладачів закладів вищої освіти. *Нові технології навчання*. 2020. Вип. 94. С. 321–326.
36. Фіцула М. Педагогіка: Посібник. К.: «Академія», 2000. 542с.
37. Цільовий підхід до розробки навчальної програми предмета та етапи його реалізації / Булах І.Є., Пашенко В.В., Чалий О.В. *Педагогіка і психологія*. 1997. №4. С. 185–192.
38. Яворська Г. Педагогіка для правників: Навч.посіб. К.: Знання, 2004. 335 с.
39. Stynska V. etc. Research of the factor structure of the model of world view settings at a young age. *Revista inclusiones*. 2020. Vol.7. Número 3. P. 98–116.

Інтернет ресурси

40. Борисова О. Моделирование в профессиональной деятельности преподавателя униве-

<p>рситета. URL: http://www.eprints.tversu.ru/891/. 41. Рольове моделювання: зміст рольового моделювання в освіті / Електронні текстові дані. URL: http://www.rpg.ru/rpg/24519.</p>	
6. Контактна інформація	
Кафедра	Кафедра педагогіки та освітнього менеджменту імені Богдана Ступарика м.Івано-Франківськ, вул.Бандери, 1, ауд.510. тел. (0342)570011. kstuparyka@pnu.edu.ua
Викладач (і)	Стинська Вікторія Володимирівна – доктор педагогічних наук, професор
Контактна інформація викладача	e-mail: viktoria.stynska@pnu.edu.ua
7. Політика навчальної дисципліни	
Академічна доброчесність	Будь-які форми порушення академічної доброчесності не толеруються
Пропуски занять (відпрацювання)	Відпрацьовуються шляхом додаткового тестування на платформі d-learn
Виконання завдання пізніше встановленого терміну	Студент зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття упродовж двох тижнів із дня пропуску заняття
Невідповідна поведінка під час заняття	Будь-які форми невідповідної поведінки під час заняття не прийнятні.
Додаткові бали	Нараховуються під час роботи на лекційному заняття
Неформальна освіта	Можливість зарахування. Рекомендовані платформи: Prometheus, ДНУ «УкрІНТЕІ», EdEra.

Викладач
доктор педагогічних наук, професор

Стинська В.В.